

# POLU 'LETRE 'LA OKPAA TITI NI

## Polu 'letres 'la Okpaa Titi ni **'bhe ngblo**

Titi -yaa Gr̄eki mi 'le, 'bhεε- -e -yaa Zesu a winbɔwo mi Polu a yewoyɔɔn 'le Mεεzan a ye 'ε 'yi. -E -ja 'taa -bebe ta 'ke Polu 'le 'ke -o ge Zesu a -Jan 'Nrale- 'wolele. 'Letres 'lεε- 'yi, 'wa lya 'bhii- Polu Titi ltwa Kr̄eti, 'kooko- -e bhɔ Zesu 'yi mu -le drεε mu 'ε ba (Titi 1.5). 'Bhii- 'wa lya gɔne- 'la gbεεn- Polu a 'letres llwa 'ε 'yi Timote ni, Polu Titi 'pegee Zesu 'yi mu 'ε llala.

'Letres 'lεε- 'yi, Polu 'a lpia Titi ni dɔɔ -e zileεε- mu 'kpa Zesu 'yi mu -le mu 'ε 'kpen do do wiiŋ-. -Ya lpia Titi ni dɔɔ, mεε -glɔɔn 'la -e -yaa nu 'bhε 'kpale- Zesu 'yi mu -le 'tɔle- -le 'bhε 'wiiŋ-, 'bhε zan 'ε 'taawogbεya 'ε kles 'elrele (Titi 1.5-9). Polu pe Titi 'pegee Zesu 'yi mu 'ε ni dɔɔ -o dɔ mεε daangbεya wlan 'gbu 'ε 'bhεε- zi, 'bhεε- -wa pe Zuufu mu 'la 'mu 'yaa- zi 'bhii- -o Zesu 'yi mu -ledo' 'ε 'sies- 'mu ni dɔɔ 'mu a mεε daangbεya 'ε 'bhε 'laa -o kplankplan.

Polu 'gwlaan- gblaan mu 'pegee le gblaan mu 'la 'yaa- Zesu 'yi mu -ledo' 'ε ba, 'mu pegee -zwanne mu 'pegee -gblane 'bhεε- lu mu, 'mu 'kpen 'liala- (Titi 2-3). -Waanbhaa' -o -gwa -za 'yi gɔne- 'la gbεεn- 'kooko- -o bo -o 'gbu ma, -e 'bhε 'yipia l- o ni; 'bhεε- -e zruwlaa- -o 'kpee dɔɔ -za 'la 'bhε 'ledɔɔle -o -o 'bhεε- kles 'ke 'bhε ge 'tenle- Zesu 'nule- ma.

'Letre 'lεε- 'leyanyre 'ε 'yi, Pɔlu pe Titi ni dɔɔ mæɛ 'la zan mu mæɛ mu pɔ 'eke- ma, 'bhεɛ- 'ke -woo -yiciɛn' -e 'bhε zan mu 'ε -gbin -o plɛŋ-. 'Bhεɛ- -e -liawli' 'ke mu 'pegee 'pubɔwli 'ke mu -naa -a ni.

### *Pɔlu -o Titi 'pubɔ- 'zi*

<sup>1</sup> 'Mi Pɔlu, 'ŋ 'yoo- 'ke -Waanbhaa' a yewone le, 'bhεɛ- 'ŋ 'yoo- 'ke Zesu Krisi a \*winbwɔwo mi 'le; 'mi -le 'letre 'lεε- 'kpa zii' 'e ni. -Waanbhaa' mæɛ 'la zan mu makwan-, -yoo 'ŋ 'winbwaa- 'kaa 'ŋ 'bhε zan mu 'ε bɔ 'kpaley a pε zi 'ε ta, 'bhεɛ- 'an kλɛ 'ke -o wlan ma daangbεya 'la sɔ bhole- -o ba, 'bhεɛ- -o bo -Waanbhaa' a -lɛɛgbalaanya 'ε 'yi 'bhε dɔ.

<sup>2</sup> 'Bhεɛ- 'kooko- -o yrikpale bo bole -yre ma -si 'la -dan 'laa -o 'bhε ma 'bhε ta. -Waanbhaa' laa bhla pe -titi, -ya -liiwli' -naa 'bhεɛ- bole -yre ma -si 'ε 'naza- ta -kɔɔ' ni 'drunyan klele -lεε -a 'kɔɔ.

<sup>3</sup> -Kɔɔ' 'Bhee Mi -Waanbhaa' 'gbu 'waati yɛkɛ- 'la -dwa 'bhε 'bhole-, 'kee- yaa -Jan 'ε zrɔnle- -kɔɔ' ni. 'Bhεɛ- -e -yaa' -Jan 'ε 'wole gbɛkpaa- 'mi 'kɔɔ, 'kaa 'ŋ 'bhε 'wo bhaaplen mu 'ε ni.

<sup>4</sup> 'Mi Pɔlu -le 'letre 'lεε- 'kpa zii' 'bhi Titi ni, 'bhi 'la 'bhi -o 'ke 'ŋ 'nɛ kpataakpa 'le 'kpaley a pε zi 'ε ta, 'yee- 'kpaley do 'kɔɔ 'la -yoo -kɔɔ 'kpen 'yi bhe. Bhaa -kɔɔ' De -Waanbhaa' 'pegee -kɔɔ' 'Bhee mi Zesu Krisi -li 'e ma, 'bhεɛ- -o yilabla na 'e ni!

*-O ye -gloɔn 'la gbɛkpaa- Titi 'kɔɔ Kreti 'tre 'ε ta*

<sup>5</sup> 'Mi 'e ɔtwa Kreti 'tre 'ε ta, 'kooko- -za mu 'la 'naa 'yanlɛ- 'mu yrɛbagolele, 'e 'mu -yrɛbago.

'Bheεε- zileεε- mu makun' Zesu 'yi mu 'ε ba, 'bheεε- mu 'kpa -wa mu 'ε 'kpeη do do ta Zesu 'yi mu -le do do 'ε 'wiη-, 'bhii- 'an ɿpia 'e ni ɿya kle gōne- la gbεεn- bhe.

<sup>6</sup> Waa 'joo 'yoo- bhe do 'kpø 'yelε- Zesu 'yi mu 'ε -waa' zileεε- mu 'ε 'keda- 'kpø 'taawo gaan 'ε zi, 'bheεε- -a na kle do 'kpø, 'bhe 'pegee -a -ne mu 'ε -bløole' kle Krisi ma. 'Bheεε- 'mu 'joo 'laa klele 'eyøole, 'bhe 'pegee 'mu 'laa 'mu yapε mu 'ε 'kafawole.

<sup>7</sup> Wlan 'ε ni, Zesu 'yi mu 'ε -waa' zileεε- mi 'ε 'woye- -le 'ke -a -yrεkpalele -Waanbhaa' a ye 'ε ba. 'Bhela- -yile, waa 'joo 'yoo- bhe do 'kpø 'yelε- -a 'taawo gaan 'ε zi -titi. 'Bheεε- yaa -a 'gbu magbaandεle, yaa klele yrannii- 'le, 'bhe 'pegee yaa klele -wεεnmi' mi 'pegee gwle -glin mi 'le, 'bheεε- yaa -gøli' -glinle' -dawli' ma.

<sup>8</sup> 'Dun- -e kle 'cie mu -gblakun' mi -lrele' do 'le, 'bheεε- -za 'wlan klele 'sø -a ni. -A -lεdøle kle, 'bheεε- -e kle 'weη, 'bhe 'pegee -e so -a 'gbu 'yikunle.

<sup>9</sup> -A bløole bo -Waanbhaa' a -Jan 'la -o so -o 'kpale 'bhe 'yi 'bhe ma 'egløole, 'bhii- -wa -daanna 'kela 'le bhe. 'Ke 'bhe ɿkla -e nu 'søle- mεε mu -liale', 'bheεε- -e fangando 'mu ta daangbεya -lεdøle a pe zi 'ε ta. 'Bheεε- -e nu 'søle- -a -lεma' zaabo mu 'ε 'mu 'gbu 'niyε- 'ε zrønle- 'mu ni.

<sup>10</sup> Wlan 'ε ni, mεε -bebe -o -wløn 'zi wlan ma daangbεya 'ε ma. -O -naanaa' ma jan mu -la wo, 'bheεε- -o mεε mu -yini'. -O 'bhe mεε -gloøn mu 'ε ye mεε 'la zan mu 'a pe mεε ni døo -o wla kpaηma 'kleen 'yi 'bheεε- -o go -za 'yi 'bhe zan mu 'ε 'mu -la plεη-.

**11** 'Yaa- -jan mu 'ε dɔ -o -yi, 'bhεε- waa sɔ -jan 'bhεεke 'wole; -amasrɔyi, 'wole- 'fε mu 'ε 'kpeñ ɻla mu 'ε 'mu a 'kpaleyə 'ε siε. -O mεε mu daan -za 'la 'bhe 'laa -o 'ke daanpε 'le 'bhεε- 'le, 'kooko- -o -gɔli' kun mεε mu 'kɔɔ -dawli' ma.

**12** Kreti 'tre ta mi do, -o 'gbu a -zado' mi do -le 'a ɻpia dɔɔ: «Kreti mu -o 'ke bhlani- mu 'le 'waati 'ε 'kpeñ ba, -woo 'bhii- srɔpε mu gbeεn-, lrwanii- mu -le -o -le, 'bhεε- -o bo -o 'kpeelεdanle ma pε bhlele 'te -la ma.»

**13** 'Bhe -jan 'ε, 'bhe -o 'ke wlan 'le. 'Bhεla- -zayile, 'ke 'a 'kela 'bhe 'yinia-, -la 'bhe ta 'eglɔole, 'kooko- -a 'kpaleyə 'ε Krisi 'yi 'bhe bakan' 'elrele.

**14** 'Bhεε- 'ke waa blɔɔ Zuufu mu a bhaama can mu 'ε ma, 'bhεε- mεε 'la zan mu 'mu -zanta' -dwa -Waanbhaa' a wlan 'ε ni, waa blɔɔ 'mu a 'toŋ mu 'ε ma.

**15** Mεε 'la zan mu 'kpee 'fleele- -o, pε 'kpeñ -o 'weŋ 'mu -yre 'yi. 'Dun- mεε 'la zan mu 'kpee 'trin- -o, 'bhεε- 'ke waa -o kpa Krisi 'yi, 'pε 'keda- 'kpo 'laa -o 'weŋ 'bhe zan mu 'ε -yre 'yi. -Amasrɔyi -o 'kpeelεdangbεya 'ε -yoo 'eyɔole, -asiikɔɔ waa sɔ -za 'wlan 'pegee -za 'yɔɔ- bagole dɔle-.

**16** -Wa pe -o -lii dɔɔ -o -Waanbhaa' dɔ, 'duŋ- -o kleza mu 'ε gole -o -o -lilian' mu 'ε ma. -O 'kpee -o 'eyɔole, 'bhεε- -woo -kala' mu 'le -Waanbhaa' ma, 'bhe 'pegee waa sɔ -za 'lrele- 'keda- 'kpo klele-.

## 2

*'Gwlaan- gblaan 'pegee le gblaan mu -liawli'*

<sup>1</sup> 'Bhi Titi 'dun-, 'kela 'bhε -bεŋgole -o 'ke daangbεya 'lɛdɔcole 'ɛ 'le, 'bhεε- 'wo mεε mu 'ɛ ni.

<sup>2</sup> -A pe 'gwlaan- gblaan mu 'ɛ ni dɔɔ waa -o -taakpale -za mu zi. -Wa kle 'ke -o sɔ -gasikpale -o -lɛɛ, 'bhε 'pegee -o kle -zado' mu 'le. 'Bhεε- -o kle 'eglɔcole -waa' 'kpaleyə 'ɛ 'yi Krisi 'yi, 'bhε 'pegee -waa' 'sɔniya 'ɛ, 'bhεε- waa zrubakpaaleyə 'ɛ 'yi.

<sup>3</sup> 'Bhε klεgbεya 'ɛ 'yi, -a pe 'ezin- le gblaan mu 'ɛ ni dɔɔ 'mu 'taawogbεya 'ɛ kle 'wen. Waa klεle mεε 'tɔpe le mu 'pegee -wεεnmi' le mu 'le. 'Bhεε- -o kle mεε mu -lia le mu 'le.

<sup>4</sup> 'Bhεε- -o 'sɔ 'seebaane mu daanle- 'mu ɻnɔɔ mu 'pegee 'mu 'ne mu 'ɛ -za 'sɔlele 'mu ni.

<sup>5</sup> 'Bhεε- 'woo- 'seebaane mu 'ɛ kle le yikanle mu 'le, 'bhεε- -o 'kpee 'fleele- kle. 'Bhεε- -o 'sɔ -waa' 'fε mu 'ɛ 'kunle 'elrele, 'bhε 'pegee -o kle le wlan mu 'le. -O 'kpen do do 'bhε ɳgblo 'kpala 'bhε ɻnɔɔ ɻla, 'kooko- mεε 'kedo- 'kpo 'laa sɔ -jan 'yɔɔ- 'kedo- 'kpo 'wole -Waanbhaa' a -jan 'ɛ ma.

### *-Zwanne mu -liawli'*

<sup>6</sup> 'Bhε klεgbεya do 'ɛ 'yi, -zwanne mu 'ɛ ɻlia dɔɔ -o kle -zado' mu 'le -za 'kpen 'yi.

<sup>7</sup> 'Bhi 'dun-, 'bhi kle -za 'wlan kle mi 'le 'ke mεε mu 'e ye, 'bhεε- -o sɔ -o kpale 'e ma 'yaa- 'taawogbεya 'ɛ 'yi. Mεε mu daan 'e zru -lrele' 'le 'pegee 'e 'nii- 'le.

<sup>8</sup> 'E 'wojan- mu 'ɛ 'lɛdɔcole kle, 'bhεε- 'ke waa sɔ zaabole 'mu ta, 'kooko- -kɔɔ 'sɔɔnnii mu laa sɔ 'joo 'yɔɔ- bhε 'kedo- 'kpo 'yele -kɔɔ' 'taawo gaan 'ɛ zi, 'bhεε- -yraladɔ -o ma.

*Lu mu -liawli'*

<sup>9</sup> -A pe lu mu 'ε ni dɔɔ -woo 'gbu ηgblo 'kpala -o zan mu 'ε ɿla -za 'kpeñ 'yi, 'bhεε- -o 'mu zru maza mu kle gbe 'ε 'kpeñ ma. Waa zaabøle 'mu 'lε ma.

<sup>10</sup> 'Bhεε- waa 'mu a pε 'kedo- 'kpɔ 'faanlε-. 'Duŋ- -o blɔɔle bo 'mu ma 'taŋii, 'kooko- mεε mu sɔ -kɔɔ' 'Bhee Mi -Waanbhaa' a daangbεya 'ε 'lɛdɔle -a ma.

*-Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ε -zrɔnna gɔne- 'la  
gbεen- bhaaplenj mu ni*

<sup>11</sup> Wlan 'ε ni, -Waanbhaa' -yaa' -lileya 'ε -zrɔnna bhaaplenj mu ni, 'bhεε- 'bhε -le -kla bhaaplenj mu 'kpeñ gope 'le -za 'yi.

<sup>12</sup> 'Bhεε- -yaa' -lileya 'ε -kɔɔ' daan dɔɔ -kɔɔ' 'ploo- 'taawogbεya -yɔɔ' 'pegee 'trε ta zru maza -yɔɔ' mu ma, 'kooko- -kɔɔ' sɔ 'taawole yikan' ma 'drunyan 'lεε- 'yi, 'ke -kɔɔ' 'lɛdɔole kle, 'bhεε- 'ke -Waanbhaa' -lεεgblaanya kle -kɔɔ' 'yi.

<sup>13</sup> -Kɔɔ' 'taawogbεya 'ε kle 'elrele 'bhεε- gbεen- bhe, 'ke 'bhε ge 'tenle- -kɔɔ' yi -lrele' 'la 'bhɔle- magben 'zi 'bhε ma. 'Bhε yi 'ε 'le, -kɔɔa' -Waanbhaa' -gbεen 'ε, 'bhεε- -kɔɔ' 'Bhee Mi Zesu Krisi a 'tɔbhɔleya 'ε nu 'pwεle- -a -yi 'tε.

<sup>14</sup> -Ya 'gbu 'naa- -kɔɔ' ni -kɔɔ' ma 'sraka 'le; 'kooko- -e -kɔɔ' 'wiŋ- -za 'yɔɔ- mu 'ε 'kpeñ go, 'bhεε- -e -kɔɔ' kle -a 'gbu ni -yaa' pε 'si 'weŋ do 'le, 'bhεε- 'ke -kɔɔ' -za 'lrele- klele -vavadε.

<sup>15</sup> 'Bhε 'yi bhe, 'bhεε- 'yansi jan mu 'ε 'wo mεε mu 'ε ni, 'ke 'yoo- lia 'eglɔɔle. 'Bhεε- 'ke -a 'ke mu 'la 'yinia-, 'mu bɔ zi -lrele' ta. 'Yaa 'tolε- 'ke mεε 'kedo- 'kpɔ 'e mavεε.

# 3

## *Zesu 'yi mu 'taawogbeaya dreε*

<sup>1</sup> -A dɔ́ Zesu 'yi mu 'ɛ 'kpee dɔ́ -woo 'gbu ŋgblo 'kpala -o -kuŋlili mu 'ɛ 'pegee -waa mɛε gblaan mu 'ɛ ɬla. 'Bhεε- -o 'mu 'wojan- mu 'ɛ 'klɔsikun, 'bhεε- -woo yriwla -za 'wlan 'kpensee -gloɔn klele 'le.

<sup>2</sup> -A dɔ́ -o 'kpee 'ezin- dɔ́ waa mɛε 'kedo- 'kpɔ 'tɔ 'yɔɔ- pele, 'bhεε- waa gwledanlɛ, 'bhɛ 'pegee -o kle mɛε mazato mu 'le; 'bhεε- -o -yi kle 'edɔɔle 'egbenele mɛε mu 'ɛ 'kpɛn ma.

<sup>3</sup> -Amasroyi -kɔɔ' mu 'gbu 'yaa- 'elwale -sɔ -zadɔkle mu 'le -Waanbhaa' ba zayi', 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' 'laa -yaa -a -weli' -klɔsikun, 'bhεε- -kɔɔ' 'nile- -yaa. -Kɔɔ' 'yaa- -kɔɔ' zru maza 'kpɛn -gloɔn 'pegee pɛ 'flen mu 'ɛ 'kpɛn a lu mu 'le. -Kɔɔ' 'yaa- 'kpee 'yɔɔya- 'ɛ 'kpɛn -gloɔn kle, 'bhɛ 'pegee -kɔɔ' 'yaa- zranwo pɛ 'kpɛn ta. -Kɔɔ' vɛn -yaa si mɛε mu yin -lii, 'bhεε- -kɔɔ' 'yaa- 'eke- mafinyanwo.

<sup>4</sup> 'Dun- -kɔɔ' 'Bhee -Waanbhaa' -yaa' wlanya 'pegee -yaa' 'sɔniya 'ɛ -zrɔnna bhaaplenj mu ni.

<sup>5</sup> 'Bhεε- -e -kɔɔ' -gwa -za 'yi; 'bhɛ 'laa dale -kɔɔ' mu 'gbu kleza -ledɔɔle mu 'ɛ ba, 'dun- 'bhɛ -daa -kɔɔ' mu 'gbu 'yren 'la ɬklaa -a ma 'bhεε- ba. -Kɔɔ' -gwa -za -yi -amasroyi, Lii 'Weŋ 'ɛ, 'bhɛ -kɔɔ' 'kpee 'trinj- 'ɛ ɬfia, 'bhεε- -e bole -yɾɛ ma -si dreε -naa -kɔɔ' ni.

<sup>6</sup> -Waanbhaa' Lii 'Weŋ 'ɛ -zinaa' -kɔɔ' mu ta niima 'kee- kan -a -dan' ta, -kɔɔ' 'pegee mɛε 'Bhee mi Zesu Krisi a 'kpaledomaya 'ɛ 'yi.

<sup>7</sup> 'Bhɛ klegbeya 'ɛ 'yi, -yaa' -lileya 'ɛ ma, -e -kɔɔ' kle mɛε -ledɔɔle mu 'le -a -yɾɛ 'yi, 'bhεε- -kɔɔ'

'yrikpale -o bole -yre ma -si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhε  
ma 'bhε ta, 'bhε klε -koo' 'ciɛn 'le.

<sup>8</sup> 'Bhε -jan 'la bhe, 'bhε -o 'ke wlan 'le. 'N 'yoo-  
-a zi' 'bhii- 'e 'bhε 'kpankpanyan mεε mu 'ɛ ma,  
'kooko- 'ke -a 'ke mu -o kpaa -Waanbhaa' 'yi, 'mu  
dɔ klεn 'bhεε- 'mu za 'wlan mu klε. 'Bhε -le lele,  
'bhεε- 'bhε -le mεε maza -yanwo'.

<sup>9</sup> 'Duŋ- zaabøle bhaama za mu 'pegee -koo'  
-gbco mu 'tɔ mu ta oo, sradøle mu oo, 'pøke-  
maza mu Moizi a 'toŋ mu 'ɛ ta, 'ploo 'mu 'kpøen  
ma. -Nafan 'laa -o -yi, 'bhεε- waa -za 'kedo- 'kpø  
'yanwo- mεε ma.

<sup>10</sup> Mεε 'la zan Zesu 'yi mu 'ɛ -yiciɛn' 'ke -yoo  
-yini', 'bhε zan 'ɛ 'kpeeləkan -gloɔn do, -gloɔn ple.  
'Ke yaa dɔlε -a -la, 'e 'gbu 'e 'pleŋgo- 'bhε zan 'ɛ  
ma.

<sup>11</sup> 'Ya 'yaango- 'bhii- 'bhε mεε -gloɔn 'ɛ -gwa  
gban -Waanbhaa' a zi -ledɔɔle 'ɛ ta, 'bhεε- -yoo  
-za 'yɔɔ- zi 'ɛ 'bhεε- ta, 'bhε 'pegee -e -Waanbhaa'  
a -kpan baa- 'zi -a 'gbu ta 'bhε klegbøya 'ɛ 'yi.

### *Pɔlu a -dayma' -liawli'*

<sup>12</sup> 'Kee- kpaa Aatemasi 'le oo, 'kee- kpaa Tisiki 'le  
oo, 'ke 'mi -o 'kela 'winbwa- 'e ta ye, 'e gaan -la  
'si 'bhεε- 'e nu 'tɛnle- 'ŋ ma Nikopolisi -wa 'ɛ ta;  
-amasroyi 'an kpaa dɔɔ -niinii' 'kpa 'waati 'ɛ nu  
'kanle- 'ŋ ta 'bhεε- kpaa ye.

<sup>13</sup> 'Kee so 'kela 'bhε klεle-, 'bhε klε 'kee bhɔ  
'kitikan mi Zenasi 'pegee Apolɔsi ba -o nu bhla  
'ɛ zi -waa' 'taa 'ɛ ta, 'kooko- -o gbe laa 'kaanle- pe  
'kedo- 'kpø ba.

<sup>14</sup> -Yoo 'ke -za 'le 'ke -kɔɔa' pe neene- Zesu 'yi  
mu 'ɛ -o -za 'wlan mu klεle daan, 'kooko- -o so

mεε -bhεεke' mu maza -yanwole 'waati -gloɔ ba,  
'bhεε- 'kooko- waa bo bhaama mεε mu 'le.

<sup>15</sup> Mεε 'la zan mu 'kpεn -o 'mi -din -gε, 'mu 'e  
'pubwa-. -Kɔɔ' -za sɔ mεε 'la zan mu ni 'kpaleyā  
a pe zi 'ε ta, 'mu 'pubɔ- 'ŋ ni. Bhaa -Waanbhaa'  
-li 'ka 'kpεn ma!

**Mwan  
The New Testament in the Mwan language of Côte  
d'Ivoire**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mwan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-14

---

PDF generated using Haiiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source  
files dated 14 May 2025

1220066e-ed9e-5c66-9c3b-435a6575b8da